

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 629/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen nuorisopsykiatrian ikäraajasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eeva-Johanna Elorannan /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 629/2018 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä nuorisopsykiatrian ikärajojen nostamiseksi valtakunnallisesti niin, että ne kattavat koko nuoruusiän kehitysvaiheet aikuisuuteen asti?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lasten- ja nuorisopsykiatrian raja aikuispsykiatriaan vaihtelee eri sairaanhoitopiireissä. Myös somaattisessa sairaanhoidossa on vaihtelua ikärajoissa, ja joissain erityistilanteissa, erityisesti harvinaissairauksien hoidossa, potilaita hoitavat alan asiantuntijat riippumatta potilaan iästä.

Ihmisen fyysisen ja psyykkisen kehityksen alku, loppu ja kehitysnopeus vaihtelee paljon yksilöstä toiseen. Suomen terveydenhuollon lainsäädäntö perustuu hoidon tarpeeseen sekä ihmisen itsemääräämisoikeuteen, lapsen ja nuoren kohdalla perustuen ikään ja kehitystasoon, josta viimeksi mainittu on merkityksellinen. Ikä sen sijaan vaikuttaa hallinnolliseen voimavarojen jakautumiseen, siihen, miten väestön ikärakenteen mukaan sairaanhoitopiirin tai kuntien rahat ja henkilöstö jakautuu eri hallinnollisiin yksiköihin. Eri ikäluokkien osuus väestöstä voidaan helposti mitata ja monitoroida rekistereistä, kehitystaso on paljon vaikeammin yleisesti mitattavissa. Kun potilaan oikeudet kuitenkin ovat tarveperustaisia, pitäisi palveluiden kohdentua niitä tarvitseville riippumatta ja siitä, saako psykiatrasta hoitoa tarvitseva henkilö palveluita lasten-, nuoriso- vai aikuispsykiatrialta.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on terveydenhuollon ja lääketieteellisen hoidon yhtenäistämiseksi eri puolilla Suomea laadittu eri potilasryhmille ns. kiireettömän hoidon kriteereitä. Kiireettömän hoidon kriteereissä kuvataan sitä, minkälaisia asioita tulisi hoitaa perusterveydenhuollossa ja missä tilanteissa lähettäminen erikoissairaanhoidon hoitoon tai konsultaatioon on tarpeen. Lasten-, nuoriso- ja aikuispsykiatrian yhtenäisen hoidon perusteet on laadittu samanaikaisesti, ja niistä pyydettiin samanaikaisesti lausuntoja syksyllä 2018. Näiden kolmen erikoisalan kriteereiden yhtäaikainen kehittäminen ja arvioiminen mahdollistaa myös ikärajojen tarkastelua. Nuorisopsykiatrian kiireettömän hoidon kriteerit on laadittu 13-22-vuotiaille nuorille. Parhaillaan kommenttikierroksella olevissa aikuispsykiatrian kiireettömän hoidon yhtenäisissä perusteissa todetaan, että 18-23-vuotiaan tullessa ensi kertaa psykiatriseen hoitoon hänen kohdallaan noudatetaan hoitoon ottamisessa nuorisopsykiatrian yhtenäisen hoidon perusteita. Siirtymä nuorisopsykiatrisesta hoidosta aikuispsykiatriseen hoitoon toteutetaan niin, että varmistetaan potilaan ja hänen tietojensa siirtyminen sekä hoidon sisällön ja intensiteetin jatkuvuus.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 629/2018 vp

Samanaikaisesti on tärkeää kehittää ns. matalan kynnyksen palveluita. Tällä hallituskaudella on ollut käynnissä useita lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kärkihankkeita, mm. lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) sekä nuorisotakuu. Näistä LAPE-muutosohjelmassa on lasten ja nuorten palveluissa pyritty painopistettä siirtämään korjaavista ehkäiseviin, ja erikoissairaanhoidosta mm. koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Nuorten palveluita ja matalan kynnyksen tukea on kehitetty myös Nuorisotakuu-kärkihankeohjelman Ohjaamoissa, NEET-nuoria unoh-
tamatta.

Helsingissä 22.2.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko